

JAVÍTÁSI ÚTMUTATÓ

Latin fordítási feladat

2014-2015. 2. forduló, 2. kategória

A gyász sújtotta Agricola hadat vezet a britek ellen

A nyár elején Agricolát családi gyász érte/családi (otthoni) csapás sújtotta; előző évben/egy évvel korábban született fiát elveszítette/meghalt. Ezt a csapást nem kérkedve/feltűnően viselte – mint a bátor férfiak többsége –, másfelől/ellenben nem is asszonyi módon panaszkodva és siránkozva/szomorkodva, és gyászában a háború orvosságot/enyhítőszerrel jelentett (orvosságok között szerepelt). Tehát előreküldte a hajóhadat/miután a hajóhadat előreküldte, hogy az minél több/a legtöbb helyen zsákmányolva/pusztítva nagy és bizonytalan/elbizonytalanító félelmet okozzon/keltsen, harcra kész seregével, amelyhez a britannok közül a legbátrabbakat és a hosszú békeidőben kipróbáltakat hozzákapcsolta/csatolta/adta, a Graupius-hegyhez érkezett, amelyet az ellenség már megszállt/megszállva tartott. Mert a britannokat nem törte meg az előző/korábbi csata kimenetele, és bosszúra vagy szolgálásra vártak/felkészültek, tisztában voltak azzal/megtanulták/rájöttek, hogy a közös veszélyt egyetértéssel kell elhárítaniuk/elűzniük, követségekkel/követjárásokkal és szerződésekkel/szerződéskötésekkel az összes törzs erőit/haderejét feltüzelték/mozgósították.

Pontozás:

A szöveget három különböző eljárással (A, B, C) értékeljük, majd az így kapott részpontoszámokat összegezzük. **Kérjük, hogy a pontozást a fordítási feladathoz mellékelt ellenőrző lap segítségével végezze el! Az egyik rubrikát mindig hagyja szabadon a kontrolljavító pontjai számára!**

A) Tagmondatonként 2 pont adható minden tagmondat elfogadható fordításáért. A mondat fordítása elfogadható, ha az alapját képező **vastagon szedett** részek fordítása pontos. Az egyéb mondatrészek fordításának a helyességét nem kell figyelembe venni a tagmondatonként adható 2 pont odaítélésekor. Részpontoszám nem adható!

1. Initio aetatis **Agricola** domestico vulnere ictus anno ante natum **filium amisit** – 2 pont
2. **Quem casum neque ambitiose**, ut plerique fortium virorum, **neque** per lamenta rursus ac maerorem **muliebriter tulit** – 2 pont
3. et in luctu **bellum inter remedia erat.** – 2 pont
4. Igitur praemissa classe, expedito exercitu **ad montem Graupium pervenit** – 2 pont
5. **quae** pluribus locis praedata magnum et incertum **terrorem faceret**, – 2 pont
6. **cui** ex Britannis **fortissimos** et longa pace **exploratos addiderat**, – 2 pont
7. **quem** iam **hostis insederat** – 2 pont
8. Nam **Britanni nihil fracti** pugnae prioris eventu – 2 pont
9. et **ultionem** aut **servitium expectantes** – 2 pont

10. **[Britanni]** tandem **docti** commune periculum concordia propulsandum – 2 pont
11. legationibus et foederibus **omnium civitatum vires excitaverant.** – 2 pont

Összesen: 22 pont

B) Vizsgáljuk meg az aláhúzott szavak, kifejezések fordításának a helyességét, és adjunk ezekre is pontot az alábbiak szerint. Részpontszám nem adható!

Initio aestatis Agricola adomestico vulnere ictus anno ante natum filium amisit. Quem casum neque – ut plerique fortium virorum – ambitiose, neque per lamenta rursus ac maerorem muliebriter tulit, et in luctu bellum inter remedia erat. Igitur praemissa classe, quae pluribus locis praedata magnum et incertum terrorem faceret, expedito exercitu, cui ex Britannis fortissimos et longa pace exploratos addiderat, ad montem Graupium pervenit, quem iam hostis insiderat. Nam Britanni nihil fracti pugnae prioris eventu et ultionem aut servitium exspectantes tandem docti commune periculum concordia propulsandum, legationibus et foederibus omnium civitatum vires excitaverant.

- a) A *domestico vulnere ictus* kifejezés magyaros fordításáért – 2 pont
- b) A relatív mondatfűzés felismeréséért – 1 pont
- c) A genitivus partitivus megfelelő fordításáért – 1 pont
- d) Az ablativus absolutus helyes fordításáért – 2 pont
- e) A mellékmondat célhatározói mellékértelmének felismeréséért és helyes fordításáért – 2 pont
- f) Az *expedito exercitu* kifejezés helyes fordításáért – 1 pont
- g) A *participium coniunctumok* felismeréséért és helyes fordításáért – 1-1, összesen 3 pont
- h) A *periculum propulsandum* kifejezés accusativus cum infinitivóként való fordításáért – 2 pont;
- i) a *propulsandum (esse)* esetében a coniugatio periphrastica megfelelő fordításáért – 1 pont
- j) a kifejezés magyaros fordításáért – 1 pont
- k) A *vires* szó magyaros fordításáért – 1 pont

Összesen: 17 pont

C) Vizsgáljuk meg összességében a fordítást stiláris és fordítástechnikai szempontból:

1. szótárhasználat (mennyiben tudta a diák az adott szavak legmegfelelőbb jelentését kiválasztani);
2. nyelvhelyesség (mennyiben sikerült a szöveget a magyar nyelv szabályainak figyelembe vételével lefordítania);
3. szövegértés (mennyiben tükrözi a fordítás a szöveg megértését).

Ezen szempontokat együttesen szemlélve háromféle pontszám adható: **3 pont (gyenge), 6 pont (közepes), 9 pont (kiváló)**. Részpontszám nem adható!

Fontos szempontok: A pontozásnak ebben a fázisában akkor is megadható a maximális pontszám, ha a diák csak a szöveg első felét tudta lefordítani, de azt a fenti szempontok alapján nagy pontossággal oldotta meg. Ha azonban a diáknak nem sikerült terjedelemben legalább a szöveg felét összefüggően, jól egymáshoz kapcsolt mondatokban lefordítania, maximális pontszám erre a feladatra semmiképpen nem adható.

A szerezhető pontok összesen: $22 + 17 + 9 = 48$ pont

A dolgozat továbbküldhető, ha a versenyző legalább a pontok 60%-át megszerezte (29 pont).